

Hodnocení diplomové práce

předložené Evangelické teologické fakultě UK dne 25. 6. 2009 (č.j. 13/07):

Debora HURTOVÁ, »Ohavnost« služby jiným božstvům: Náboženská identita Izraele a její ohrožení v perspektivě deuteronomistické teologie (podle Dt 13), Praha 2009, 66 stran.

Popis a charakteristika:

Předložená magisterská diplomová práce je tématicky (terminologicky) zaměřenou exegetickou studií, zpracovává jeden z klíčových pojmů deuteronomistické teologie z oblasti její náboženské polemiky – תועבה „ohavnost“. V první z hlavních částí pojednání (s. 8-19) autorka nabízí terminologickou orientaci (výskyt termínu תועבה v Deuteronomiu, v deuteronomistické literatuře, v Prorocích a v knize Přísloví; základní roviny významu), ve druhé části (s. 20-62) pak exegetický rozbor textu Dt 13 a významu termínu תועבה v něm. Na s. 63-64 nabízí autorka stručný závěr, který rekapituluje a shrnuje její základní nález k tématu.

Hodnocení věcné:

Své téma autorka pojednává přehledným a logicky uspořádaným postupem – vychází od terminologické orientace a zakreslení pojednávaného pojmu do kontextu, pak se věnuje rozboru textu Dt 13 a sleduje významové konotace „ohavnosti“ jako souborného termínu z oblasti náboženské polemiky (apologetiky) v něm.

Na jednu stranu lze pozitivně konstatovat, že autorka své téma uchopila a popsala v zásadě správně; uvádí jeho základní charakteristiku a nedopouští se žádných velkých chyb. Na druhou stranu je třeba kriticky poznamenat, že její studie zůstává vsutku jen u charakteristiky základní, namnoze čerpá z encyklopedických a komentářových zdrojů a zůstává na jejich úrovni odbornosti. Práce proto celkem dobře shrnuje známé poznatky, přináší však sotva co nového a vlastního. To je u diplomové práce málo. Celkovou „hubenost“ zpracování dokumentuje také seznam literatury (s. 65-66), který uvádí především encyklopedické tituly a komentáře, z monografických studií k tématu zahrnuje pouze dva články.

Nadto, na řadě míst z uváděných formulací a tezí zřetelně vystupuje jejich závislost na zdrojové literatuře. Řada pasáží je závislá na jediném referovaném zdroji, pravděpodobně se jedná o přeformulovaná excerpta z jediného pramene (srv. kap. 2.1 až 2.6, resp. patové poznámky č. 6 až 23). K výkladu tohoto typu patří, že pouze afirmativně předkládá pozitivní teze, neřeší žádné problémy, neargumentuje...

V části exegetické, která svým rozsahem tvoří jádro práce (s. 20-62), je třeba ocenit samostatný exegetický rozbor textu, pečlivý překlad a analytické rozpisy textury. Jakkoli má exegetický postup formálně všechny náležitosti a autorka uplatňuje příslušné metodologické kroky, k vlastnímu tématu však i tato část práce přispívá jen zcela základním až elementárním způsobem.

Celkově lze k práci přitakat jako základnímu nárysu problematiky; její čtenář však bude sotva kde stržen nečekanými průhledy do tématu či okouzlen důkladností provedené analýzy a argumentace.

k některým dílčím jednotlivostem:

Jakkoli má text práce solidní jazykovou úroveň a autorka na řadě míst prokazuje dobrou znalost odborné terminologie, občas se v textu vyskytují formulace, které jsou neobratné či vysloveně závadné. Např. na s. 14 se píše o „bezbožných praktikách“ okolních národů; jedná se přitom právě o praktiky *náboženské*. Nebo se na s. 15 tvrdí, že Jošijáš „přesunul ... různá modlářská místa“; patrně běží o to, že je odstranil, zničil...

Na s. 14 (a pak ještě opakovaně, např. s. 16) autorka píše o „prostituci kultu“, která patřila k baalovskému náboženství a pronikala pryč i do náboženského života Izraele. To je jednak vadná formulace – běží o tzv. *sakrální prostituci*, *kultickou prostituci*, nikoli „prostituci kultu“ – ale také věcný problém. Nakolik sakrální prostituce v daném prostředí vsutku (historicky) existovala či nakolik se v biblických textech, které na ni narážejí, jedná o rétorický obraz náboženské polemiky užívající dané pojmy v rovině metaforické, je otevřená otázka. Tu by bylo na místě v dané souvislosti otevřít a pojednat (viz například česky publikovaná studie Dalibora Antalíka a v ní uvedené argumenty proti existenci kultické prostituce v prostředí Syropalestiny, včetně relevantní literatury).¹ Nejedná se zde o podobnou rétorickou polohu, jíž je charakteristický také usus termínu „ohavnost“ v deuteronomistických textech?

Hodnocení formálních náležitostí:

Práce je vyhotovena podle daných zásad diplomových prací. Má všechny požadované náležitosti písemné práce. Celkové provedení je upravené, pečlivé a velmi čisté – a to i ve formálně náročných pasážích strukturálního rozpisu textu v hebrejsko-českém souhledu. Corrigenda se vyskytují ojediněle, v míře únosné (např. s. 15 dělení hebrejského termínu na konci řádku, dokonce na zlomu strany!).

Závěr:

Práce jako celek prokazuje, že autorka umí analyzovat hebrejský text Starého zákona a vyložit jej v perspektivě sledované problematiky. Používá standardní metodologické nástroje, dokáže vytěžit odbornou literaturu. Současně je podoba předložené práce jakýmsi minimálním nárysem, spíše jen orientací po tématu využívajícím běžné zdroje informací, nikoli vlastním příspěvkem do rozpravy o něm. Jako magisterská diplomová tedy mohla (a měla) tato práce nabídnout více.

Předložený text však splňuje základní kritéria kladená na magisterskou diplomovou práci a proto ji doporučuji k obhajobě. V hodnocení navrhuji vycházet z oblasti klasifikačních stupňů dobře (C) až uspokojivě (D).

V Praze, dne 11. září 2009

Martin Prudký

¹ {Antalík 1999 #811}.